

надалі.

Останньою методикою, яка застосовувалась для перевірки рівня розвитку наочно-образного мислення дітей дошкільного віку, була методика «Чого не вистачає на малюнках». З даних таблиці видно, що молодші діти розподілені за рівнем розвитку наочно-образного мислення таким чином: високий – немає, середній – 40%, нижче середнього – 40%, низький – 20%. Серед старших 20% дітей мають високий рівень, 40% – середній, 40% – нижче середнього та низький рівні. У виконанні завдання методики дітьми старшого дошкільного віку спостерігається позитивна динаміка. Так, 60% дітей перебувають на високому рівні, 20% на середньому та 20% на рівні нижче середнього. В той час як результати дітей розподілились таким чином: високий – 60%, середній – 40%.

У дітей дошкільного віку, яким було важко впоратися з завданням (нижче середнього та низький рівні) були визначені наступні особливості: бідність образів довкілля, порушення цілісного сприймання предметів і об'єктів навколишньої дійсності; труднощі у використанні образів, уявлень про оточуючий світ.

Аналізуючи дані дослідження, можна відзначити, що рівень розвитку наочно-образного мислення дітей дошкільного віку є нерівномірним. Так, у молодшим дітям важко сприймати образ об'єкта цілісно, процеси аналізу та синтезу ще недостатньо сформовані. В процесі спеціального навчання в закладі дошкільної освіти відбувається поступове формування наочно-образного мислення і старших дітей досягає досить високого рівня.

Застосований діагностичний інструментарій дозволив отримати досить різні результати у дітей. Це свідчить про те, що наочно-образне мислення у дітей розвивається нерівномірно, мозаїчно. Якщо один вид завдань був досить легкий для виконання дітьми, то інший, наприклад за методикою «Нісенітниця», викликав значні труднощі, оскільки потрібно було застосувати пояснення свого вибору.

Список використаних джерел:

1. Блинова О. Є., Бабатіна С. І., Дудка Т. М., Одінцова А. М. Соціокультурні та психологічні вектори становлення особистості: колективна монографія / відпов. ред. О. Є. Блинова. Херсон : ФОП Вишемирський В. С. 2018. 428 с.
2. Венгер А. Л. Готов ли ваш ребенок к школе. М., 1994. 192 с.
3. Елесина Г. Н., Мульдаров В. К. Особенности действий детей 6-7 лет при переходе от наглядно-действенного и образного мышления к мышлению в понятиях. *Психологическая наука и образование*. 1997. С. 94-98.
4. Моргун В.Ф. Психологічні чинники розвитку мислення особистості в умовах інтегрованого навчання. *Технології інтеграції змісту освіти* / за ред. В. Р. Ільченко. Полтава : НМЦ ІЗО, 2002. Вип. 1. С. 111-120.

Крижка А.М., студентка

Науковий керівник:

доктор психологічних наук, професор

Яланська С.П

*Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ: РЕСУРС БІСЕРОТЕРАПІЇ

Сучасні науковці і практики зауважують, що творчість як предмет наукового дослідження має своєрідну специфіку: її не лише складно вивчати, але й охарактеризувати, пояснити. Предмет психології творчості визначається Я. Пономарьовим як психічний структурний рівень організації творчої діяльності. Наприклад, у науковій творчості ним буде психічний структурний рівень організації творчої діяльності вченого, що приводить до

відкриття. Цей рівень можна інтерпретувати також як вираження психологічного механізму розвитку тієї чи іншої галузі діяльності людини. Академік В. Моляко зазначає, що сьогодні ми маємо всі підстави говорити про наявність чіткого замовлення на проведення досліджень саме з психології творчості. І пояснює це насамперед тим, що загальні тенденції розвитку людства, окремих країн, і тенденції у індивідуальній праці, житті майже кожної людини вимагають, окрім класичних компетентностей, таких, що пов'язані з творчістю, бо у кожного є певна необхідність успішно вирішувати нові завдання, нові проблеми творчого характеру [1, с. 6, 13-14].

За С.Д. Максименком, дотриматися принципу креативності в аналізі особистості означає «взяти» її існування в цілому, в її унікальній спрямованій єдності, в котрій вона лише і існує. І це означає реально врахувати багатозначність, неочікуваність і непередбачуваність особистості. Один із принципів генетико-моделюючого методу – креативність, перетворено в напрям і метод дослідження – «генетико-креативний». Визначені основні принципи, а саме: принцип розвитку, принцип переживання, принцип свободи, принцип взаємодії, принцип невизначеності і індетермінізму, принцип терапевтичного ефекту [2].

За А. Маслоу, «творчість – універсальна функція людини, яка веде до всіх форм самовираження»; здатність до творчості є вродженою, вона закладена в кожному і не вимагає спеціальних талантів, тому творчими можуть бути і домогосподарки, і бізнесмени, і професори. Проте здебільшого люди втрачають цю здатність у процесі «окультурення», чому неминучою мірою сприяє офіційна освіта. На думку Г. Альтшуллера – автора теорії розвитку творчої особистості, здатність до творчості – не талант, а природа людини. Творчість – норма людського буття. Творчі здібності є у всіх, але творчий «генетичний скарб» сам по собі не виявиться, поки не виникне потреба у суспільства і не з'явиться можливість реалізації у особистості. Головне – не розвиток здібностей, а створення мотивації до творчості й оволодіння технологією творчої праці. Основним способом розвитку творчої особистості є самовдосконалення [1, с. 20-21].

Потужним ресурсом в розвитку творчості особистості є бісеротерапія. Мистецтво вишивки бісером відоме з давніх часів. Ще з сивої давнини наші предки вишивали оберегові орнаменти, оздоблюючи свій одяг намистинами, а пізніше і скляним бісером. Уперше бісер почали використовувати у Стародавньому Єгипті, а на території України він набув поширення у XVIII–XIX ст. Вважають, що назва «бісер» походить від арабського «бусра», що означає «фальшиві перли» [3].

Вишивка, малювання, оригамі, ліплення допомагають проявляти свою особистість, творчі здібності, відчувати задоволення та визнання своєї праці. Бісеротерапія є актуальною для розвитку творчості особистості, забезпечення психологічного здоров'я. Наприклад, здійснюють реабілітаційні заходи, спрямовані на те, щоб допомогти пацієнтам отримати доступ до ресурсів своєї психіки, підвести їх до самопізнання, навчити адекватно справлятися з хворобливими переживаннями, відчуттями і проблемами, оволодіти навичками самоконтролю, сформувані здібності конструктивно взаємодіяти з оточуючими. Спеціалісти спеціалізованих закладів намагаються підбирати реабілітаційні програми для пацієнтів індивідуально [4].

Вишивка бісером допоможе створити справжні картини, а також різноманітні вироби з красивими візерунками. На сьогодні існує декілька технік для вишивання, серед яких «Монастирський»:

- бісеринки нанизуються на голку необхідного діаметра;
- виконується стібок, який спрямований вгору по діагоналі. Голка встромляється в найближче місце біля намистини. Робиться отвір і простягається голка;
- з виворотного боку полотна виконується стібок, який повинен мати вертикальний напрямок вниз. Після цього виконується стібок нитки на лицьову сторону;
- знову нанизуються бісеринка і рукодільниці необхідно повторити другий і третій кроки.

«Монастирський» шов користується великою популярністю завдяки своїй простоті вишивання. Представлена техніка виконується таким чином до кінця ряду. При цьому нитка не повинна обриватися в тому місці, де починається наступний ряд. Варто відзначити, що в другому ряду вертикальні стібки повинні виконуватися у напрямку знизу вгору. Діагональні стібки мають спрямованість зверху вниз [5].

Маючи досвід більше двох років вишивки картин бісером, можна із впевненістю сказати, що це заняття сприяє заспокоєнню, забезпеченню психологічного балансу, благополуччя (див. рис. 1, рис. 2).

Рис. 1 Картина з бісеру «Венеція» вишита автором

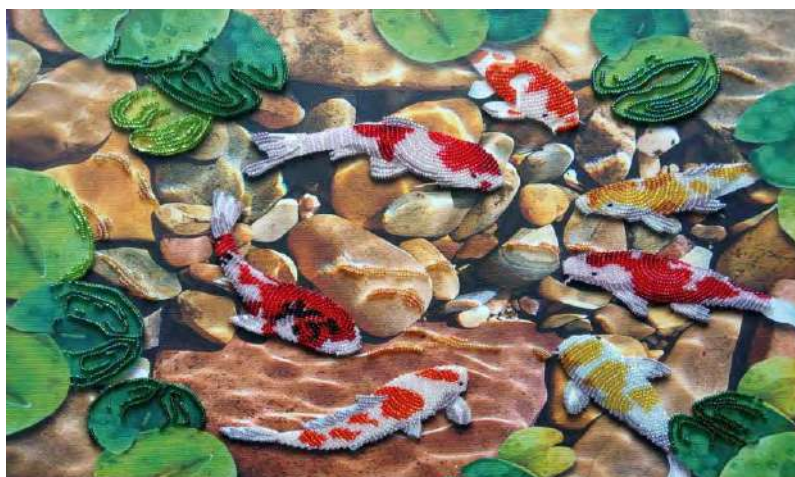

Рис. 2 Картина з бісеру «Карпи Кої» вишита автором

Коли складно емоційно, коли психологічне перенавантаження, виснаження – досить почати вишивати для того, щоб заспокоїтися. Шиючи ту чи іншу картину, з'являються сили на нові звершення. Власний досвід підтверджує: «Я шию і відчуваю гармонію. У момент вишивання я можу вирішити деякі питання. Подумати над тим, що важливо, а що ні... Картини приносять мені неймовірне задоволення. Я водночас радію і засмучуюсь коли закінчую свою справу. Особисто для мене це невичерпна доля розвантаження». Проте більшість можуть не погоджуватися. Адже для цієї праці потрібно володіти важливими якостями: великою витримкою, старанністю, терпінням, самодисципліною, витривалістю, наполегливістю, цілеспрямованістю. Проте, головне – мати бажання. Можна розвивати в собі

ці якості і досягати необхідного результату. Так, цілком можливо відразу не відчувати, що це те чим ви хочете займатися. Але згодом ви зрозумієте, що це ваше... Нічого не буває одразу. Перші тижні, місяці може бути складно сконцентруватися. Проте потім, коли ви почнете робити це вже як улюблену справу, вам стане набагато легше. Після закінчення першої роботи, у вас спочатку може не виникати бажання починати іншу. Але пройде час і ви почнете розуміти, що вам цього не вистачає. З власного досвіду зробили висновок, що достатньо закінчити дві картини, щоб зрозуміти, що це та справа, яка стимулює до роботи над поставленими цілями.

Вишивання картин бісером стимулює розвиток уваги, творчої уяви, самоконтролю, сприяє розвитку творчої гармонійної особистості.

Список використаної літератури:

1. Карпенко Н. А. Навчальний посібник «Психологія творчості». Львів: ЛьвДУВС, 2016. 156 с.
2. Максименко С.Д., Яланська С. П. Генетико-креативний підхід: діяльнісне опосередкування особистісного розвитку: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 513 с.
3. Мистецтво вишивки картин бісером від давніх часів до сьогодні. 2019. URL: <https://ocnt.com.ua/mistectvo-vishivki-kartin-biserom/>
4. Чайка А. В. Лікування мистецтвом у реабілітаційній роботі з пацієнтами, які мають вади психічного здоров'я. 2014. URL: <https://neuronews.com.ua/ua/archive/2014/4%2859%29/article-1371/likuvannya-mistectvom-u-reabilitaciyuniy-roboti-z-paciiientami-yaki-mayut-vadi-psihichnogo-zdorov-ya#gsc.tab=0>
5. Техніка вишивки бісером картин і різних візерунків на тканині. 2021. URL: <https://krasalife.ru/rizne/2743-tehnika-vishivki-biserom-kartin-i-riznih.html>

Романко Е.Ю., студентка

Науковий керівник:

викладачка психології, голова циклової комісії філологічних дисциплін

Орбець Н.Ф.

Чернівецький кооперативний фаховий коледж економіки і права

ТИМБІЛДИНГ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ЗГУРТУВАННЯ СТУДЕНТСЬКОГО КОЛЕКТИВУ

В умовах глобальних змін в Україні відбувається модернізація змісту системи освіти, особливо актуально розвиваються інноваційні технології командоутворення. Технологія тимбілдингу є мейнстримом парадигми сучасної освіти, так як формує високу працездатність всіх її учасників.

Кожен освітній заклад, незалежно від підпорядкування і форми власності, функціонує як система взаємин членів колективу. Ефективність і результативність управління колективом значною мірою залежать від того, які технології використовують менеджери освіти для реалізації поставлених цілей. На відміну від жорсткого адміністративного управління, командний підхід у сучасних умовах реформування галузі освіти є найбільш ефективним в управлінні колективом.

Упродовж останніх років набувають актуальності питання щодо процесу формування команд та командної роботи: вивчення теоретичних питань командоутворення (Г. Гертер, Л. Карамушка, А.Карпов, Р. Кричевський, Р. Муха, М. Прищак, А. Халіна та ін.); тимбілдинг (В. Боковець, О. Виноградова, О. Гавриш, В.Горбунова, Т. Куликова, О. Романовський, О. Сорочан та ін.) [3,4]. Аналіз наукової літератури вказує на достатню кількість публікацій з проблем тимбілдингу у сфері бізнесу, та на сучасному етапі розвитку педагогічної науки